

Dosarul nr.2ra-809/21

Prima instanță - Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari (jud. : I. Malanciuc)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : A. Panov, I. Țurcan, L. Pruteanu)

Î N C H E I E R E

12 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Organizația de Creditare Nebancară „Smart Credit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „Smart Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva lui Vartic Eugeniu cu privire la încasarea datoriei,

împotriva deciziei Curtii de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021 prin care s-a respins apelul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Smart Credit” Societate cu Răspundere Limitată, și s-a menținut hotărârea Judecătoria Criuleni, sediul Dubăsari din 15 iulie 2020,

c o n s t a t ă :

La 24 martie 2020, OCN „Smart Credit” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vartic Eugeniu cu privire la încasarea datoriei.

În motivare a invocat, că la 03 martie 2017, între OCN „Smart Credit” SRL și Vartic Eugeniu a fost încheiat contractul de împrumut nr. SMA.04.009446.01 din 03 martie 2017 privind acordarea unui împrumut în mărime de 30 000 lei pe o perioada de 36 luni.

Potrivit graficului împrumutul urma a fi rambursat până la data de 03 martie 2020 inclusiv.

Pârâtul s-a obligat de a achita o dobândă la împrumut în mărime de 33% anual.

Rata dobânzii sau A fost stabilită conform Codului civil și prezentului Contract de împrumut, se referă la rata dobânzii anuale calculată la împrumutul respectiv în procente.

Suma dobânzii s-a calculat prin aplicarea ratei dobânzii la împrumut, începând cu ziua eliberării împrumutului și până la ziua achitării depline a acestuia.

Reclamantul a menționat că, despre scadența Contractului și obligația de a rambursa împrumutul, plata dobânzilor, Vartic Eugeniu a fost înștiințat în scris, prin somații, însă corespondența s-a returnat cu avizul nesemnat, cu indicația factorului poștal, „Plecat”.

Astfel, Vartic Eugeniu datorează OCN „Smart Credit” SRL suma de 3 487 lei 77 bani, formată din : împrumutul 2 511 lei 00 bani; dobânda 139 lei 55 bani; penalitate de întârziere la împrumut 837,22.

Reclamantul OCN ”Smart Credit” SRL a solicitat încasarea de la Vartic Eugeniu a sumei de 3 487 lei 77 bani (trei mii patru sute optzeci și șapte lei 77 bani), din care : împrumutul 2 511 lei 00 bani; dobânda 139 lei 55 bani; penalitate de întârziere la împrumut 837,22; taxa de stat 270 lei, în total 3757 lei 77 bani (trei mii șapte sute cincizeci șapte lei 77 bani).

Prin hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 15 iulie 2020, s-a respins integral cererea de chemare în judecată depusă de OCN ”Smart Credit” SRL împotriva lui Vartic Eugeniu cu privire la încasarea datoriei, ca fiind neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a reținut că, potrivit acordului Vartic Eugeniu și-a asumat obligația de a rambursa împrumutul conform graficului de rambursare până la 03 martie 2020, și s-a obligat de a achita o dobândă la împrumut în mărime de 33.00% anual fixă.

Conform prevederilor contractuale (pct. 2.1 din Contract), debitorul urma să întoarcă și o dobândă anuală fixă de 33,00 % anual.

Astfel, Vartic Eugeniu urma să întoarcă timp de 36 luni în baza contractului nr. SMA.04.009446.01 din 03 martie 2017, suma ratelor de 30 000 lei, o dobândă de 33,0 % anual în sumă de 15 323 lei, în total suma de 45 323 lei, un comision de acordare de 3% - 900 lei și un comision de analiză de 3% -900 lei, în total suma de 47123 lei.

Instanța de fond a constatat că, din contractul de împrumut se deduce că, deși toate plățile debitorului, pe lângă dobândă, mai erau oformate sub formă de comision de acordare, comision de analiză, în esență toate reprezintă o dobândă contractuală sau DAE (dobândă anuală efectivă în termenii Legii nr.202). Respectiv, DAE în contractul nr. SMA.04.009446.01 din 03 martie 2017 constituie efectiv 46,33 %.

Instanța de fond a concluzionat că dobânda stabilită de părți în contractul nr. SMA.04.009446.01 din 03 martie 2017 ca fiind una ilegală, și astfel din oficiu nu a accept-o, chiar dacă debitorul și-a dat acordul.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 23 iulie 2020, OCN „Smart Credit” reprezentată de avocatul Cicati Sergiu a declarat cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 15 iulie 2020, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021 s-a respins apelul declarat de către Organizația de Creditare Nebancară „Smart Credit” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Cicati Sergiu și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Criuleni, sediul Dubăsari din 15 iulie 2020.

La 30 martie 2021, Organizația de Creditare Nebancară „Smart Credit” Societate cu Răspundere Limitată, reprezentată de avocatul Cicati Sergiu a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 26 ianuarie 2021 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivare a invocat că, la adoptarea actelor judecătorești instanțele inferioare nu au ținut cont de prevederile contractuale negociate între părți, nu au constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea justă și corectă a cauzei, au aplicat eronat normele de drept material și nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și în consecință au adoptat hotărâri ilegale.

Examinând cauza instanțele inferioare urmau să aplice Legea nr.202/2013 și prevederile Directivei 2008/48/CE a Parlamentului European și a Consiliului UE din 23 aprilie 2008 privind contractele de credit pentru consumatori.

Constatările instanțelor inferioare, precum că Contractul de împrumut nr.SMA.04.009446.01 din 03.03.2017 conține clauze contractuale standard în sensul art.712 – 723Cod civil, sunt eronate.

Toate clauzele contractuale au fost specificate în condițiile precontractuale Anexă nr.1 la Contractul de împrumut nr.SMA.04.009446.01 din 03 martie 2017, în care părțile în prealabil au negociat și au stabilit condițiile precontractuale de acordare a împrumutului, iar Vartic Eugeniu a exprimat liber voința sa la încheierea contractului de împrumut viitor.

Până la semnarea contractului Vartic Eugeniu cu o zi înainte de semnarea contractului de împrumut a luat cunoștință cu condițiile precontractuale, a negociat condițiile contractului de împrumut viitor, a avut libertatea în luarea deciziei și în final a exprimat voința de a obține împrumut în condițiile stabilite de părți.

Recurentul a indicat că, atât instanța de fond, cât și instanța de apel în mod arbitrar și ilegal au aplicat rata dobânzii de 20% anual în contractul de împrumut, părțile au convenit că rata fixă a dobânzii aferente creditului va constitui 33 %, anual, cea ce a fost prevăzut în pct. 2.1 din Contractul de împrumut nr.SMA.04009446.01 din 03 martie 2017.

Recurentul consideră că, concluziile instanțelor inferioare sunt eronate, deoarece legea stabilește, că se consideră întotdeauna, că o clauză nu s-a negociat individual, numai atunci când redactată în prealabil, iar din acest motiv, consumatorul nu a avut posibilitatea de a influența conținutul clauzei.

Soluția este pripită, instanța de apel s-a expus în privința raționamentului menținerii hotărârii instanței de fond și respingerii apelului, fără a-și argumenta cert poziția, reiterând concluziile și constatările instanței de fond, concluzionând la general că dobânda contractuală nu este rezonabilă, iar sumele pretinse cu titlu de comisioane reprezintă o dobândă camuflată, contravin cerințelor de bună-credință și nu au fost negociate de părți, fiind considerate drept abuzive.

Astfel, instanța de apel urma să indice cu suficientă claritate motivele pe care și-a întemeiat soluția și nu doar prin fraze generale să menționeze că caracterul abuziv al clauzelor contractuale standard prestabilite care se manifestă prin lipsa negocierilor directe cu consumatorul Vartic Eugeniu, la semnarea contractului de împrumut.

Recurentul a menționat că, instanțele inferioare nu au dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate, nu au constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material și în consecință au dat o soluție greșită.

Ca temei de drept, recurentul a invocat prevederile art.432 alin.(2) lit. a), b) și c) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei 26 februarie 2021.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cererea de recurs declarată la 30 martie 2021, respectiv, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 12 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, corespondența fiind returnată cu mențiunea plecat (f.d.119).

Până la data examinării recursului intimatul referință nu a depus.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură

civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Smart Credit” Societate cu Răspundere Limitată, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de Organizația de Creditare Nebancară „Smart Credit” Societate cu Răspundere Limitată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Dumitru Mardari